

Ben her sabah saat 7 buçuk'ta kalk-ar-ım. X kalk -ıyor- um.

Ben her gece saat 11'de yat-ar-ım.

Ben çorba severim.

(-ür)

(-er)

(-ir)

(-ar)

(-ur)

GENİŞ ZAMAN

(-r)

(-ır)

Sen ne tür kitap okursun?

Ben macera okurum.

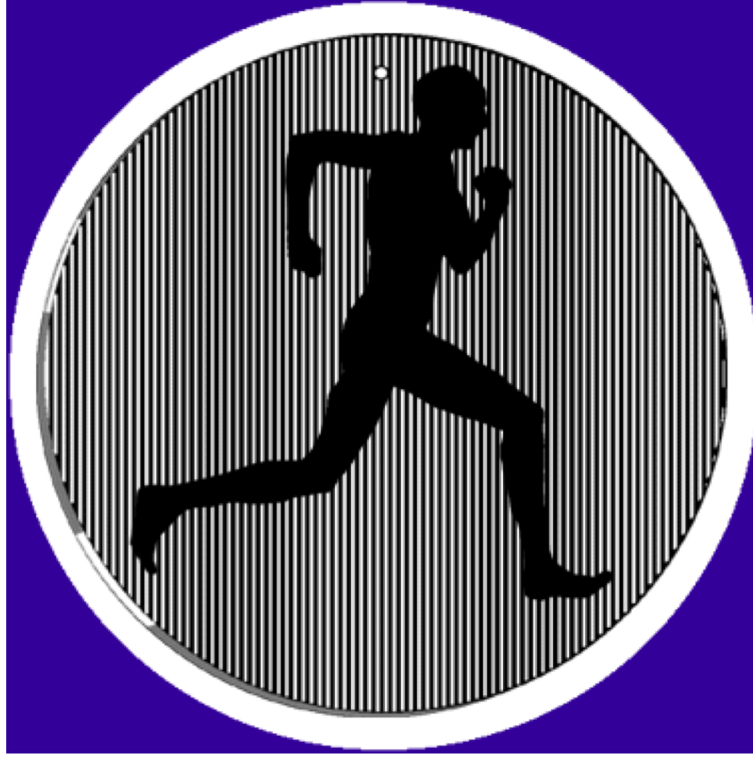
Sen hangi müziği dinlersin?

Ben rock dinlerim.

Bazen jimnastik yaparım.

Adam her gün yürü-r.

Ahmet koş-ar.

Köpek hav-lar.
İnsanlar düşün-ür-ler.

İnsanlar doğar-lar ve
ölürler.

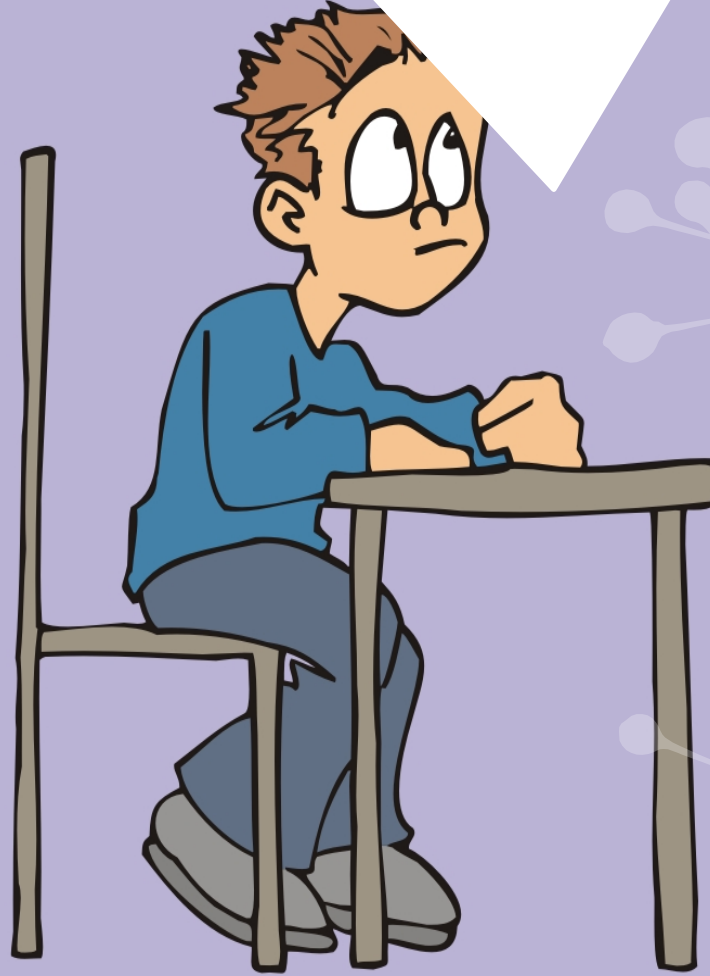

Kuş uç-ar.

Sevgi müzik dinle-r

Öğrenciler sırada otur-ur-
lar

Cem her hafta yüz-er

Müdür her sabah
konuş-ur

Öğrenciler
dinle-r-ler

Tanım:düzenli yapılan işler için kullanılır.

Örnek:

Ali : Kuşlar ne yaparlar?

Betül : Kuşlar uçarlar.

Ayılar ne yaparlar ?

Kış uykusu yaparlar.

Fiil + Geniş Zaman eki + Şahıs eki

Yürümek

yürü

r

üm

Fiil

Geniş
Zaman Eki

Şahıs eki

Örnekler:

Yazmak

Yazarım

Getirmek

Getiririz

dinlemek

dinlersin

gitmek

gidersiniz

Görmek

Görür

indirmek

indirirler

Fiili + Geniş Zaman eki (*r) + şahıs eki

	Okumak	Bilmek	Gelmek
Ben	Okurum	Bilirim	Gelirim
Sen	Okursun	Bilirsin	Gelirsin
O	Okur	Bilir	Gelir
Biz	Okuruz	Biliriz	Geliriz
Siz	Okursunuz	Bilirsiniz	Gelirsiniz
Onlar	Okurlar	Bilirler	Gelirler

Örnek:

Akşamları ders alışım.

Kardeřlerim kitap okurlar.

Sen ne yaparsın ?
Üniversiteye giderim.
Ders veririm.

NOT

1. Sonu **ünlü** ile biten fiilere –r gelir.

Ye-r

Uyu-r

Dinle - r

Yürü - r

NOT

2. Tek heceli fiillerde -ar -er gelir.

a, ı, o, u - ar

e, i, ö, ü -er

örnekler:

Yaz	→	yaz-ar
Bak	→	bak -ar
Sor	→	sor-ar

Git	→	gid-er
-----	---	--------

NOT

Dikkat!

Aşağıdaki 13 fiil bu kuralın istisnasıdır.

gel-ir, al-ır, bil-ir, var-ır, gör-ür, kal-ır, bul-ur,
ver-ir, öl-ür, vur-ur, ol-ur, san-ır, dur-ur

NOT

1. Sonu **ünsüz** ile biten birden fazla heceli fiilere –ır, -ir , -ur , -ür gelir.

Çalış -ır

öğren-ir

konuş - ur

götür- ür

Terzi ne yapar?

Terzi dik-er.

Tek heceli

er

balıkçı ne yapar?

Balıkçı balık tut-ar.

Tek heceli -ar

Babam her akşam ne yapar?

Bisiklet sür-er.

Çocuklar öğlen ne yaparlar?

Yemek yerler

Futbolcu ne yapar?

Futbol oynar.

Ağlamak

Bebek her gece ağlar

anlatmak

Öğretmen ders anlatır.

binmek

Nasreddin Hoca eŖeęe ters biner.

Sen boş zamanda ne yaparsın?

Her hafta jimnastik yap-ar-ım.

Her hafta sonu Türkçe öğren ir im / çalış ır ım.

Her gün yemek pişiririm/ yaparım.

Benim babam emekli.

Babam emekli olmadan önce araba teknisyeniydi.

Senin annen öğretmendi. Öğrencilere ders verdi.

Fiil+Geniş zaman eki+Şahıs eki

	Yazmak	Bilmek	Okumak	Görmek
Ben	Yazarım	Bilirim	Okurum	Görürüm
Sen	Yazarsın	Bilirsin	Okursun	Görürsün
O	Yazar	Bilir	Okur	Görür
Biz	Yazarız	Biliriz	Okuruz	Görürüz
Siz	Yazarsınız	Bilirsiniz	Okursunuz	Görürsünüz
Onlar	Yazarlar	Bilirler	Okurlar	Görürler

4. Okuyalım, yazalım.

Evde İş Bölümü

-ır
-ar / -r

+

Babam faturaları yatırır.
Kardeşim çöpleri döker.
Her sabah parkta yürürüm.

-

Babam faturaları yatırmaz.
Dişçiden korkmam.
Ablam anneme yardım etmez.

?

Babam faturaları yatırır mı?
Sen fırından ekmek alır mısın?

%100

her zaman
hep

%75

genellikle
çoğu zaman

%25

bazen
ara sıra

%0

hiçbir zaman
hiç
asla

5. İnceleyelim, konuşalım. Nasıl Gideriz?

Pazartesi

Salı

Çarşamba

Perşembe

Cuma

Cumartesi

Pazar

Ben her zaman okula bisikletle giderim.
Ben hep okula bisikletle giderim.

Ben bazen okula bisikletle giderim.
Ben ara sıra okula bisikletle giderim.

Ben genellikle okula bisikletle giderim.
Ben çoğu zaman okula bisikletle giderim.

Ben hiçbir zaman okula bisikletle gitmem.
Ben hiç okula bisikletle gitmem.
Ben asla okula bisikletle gitmem.

Ben **her zaman** düzenli ders çalışırım.
Ben **hep** düzenli ders çalışırım.

Biz **bazen** balığa gideriz.
Biz **ara sıra** balığa gideriz.

Siz okula / işe nasıl gidersiniz?

6. Seçelim, tamamlayalım.

her zaman

genellikle

bazen

ara sıra

hep

hiçbir zaman

asla

hiç

1. Eti pek sevmem bu yüzden **genellikle** sebze yemekleri yerim.
2. Babam hafta sonları arkadaşlarıyla balık tutmaya gider, **bazen**/..... beni de götürür.
3. Sana çok kırgın seni **asla**/..... affetmez.
4. Ayşe **hiçbir zaman**/..... yalan söylemez.
5. Seni unutur muyum?
6. Ayşe çok çalışkandır, sınavlardan yüksek not alır.
7. Alışverişi genellikle babam yapar; annem, babama **ara sıra**/..... eşlik eder.
8. Kendinde hiç hata aramaz **hep**/..... beni suçlar.

7. İnceleyelim.

aç → ar
yaz → ar
bit → er
iç → er

al-	dur-	kıl-	san-	vur-
bil-	gel-	ol-	var-	
bul-	gör-	öl-	ver-	

-ır
-ir
→ -ur
-ür

al- > -ır

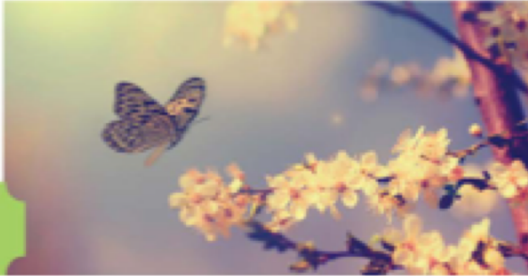
Ben her hafta kütüphaneden bir kitap alırım.

ol- > -ur

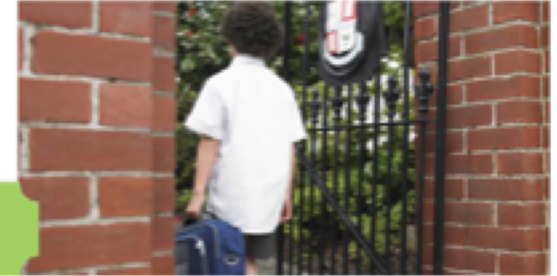
İnsanlar genellikle kışları grip olur.

öl- > -ür

Kelebekler bir gün yaşar, sonra ölür.

var- > -ır

Okula her sabah saat sekizde varırım.

ver- > -ir

Bana kitabını verir misin?

vur- > -ur

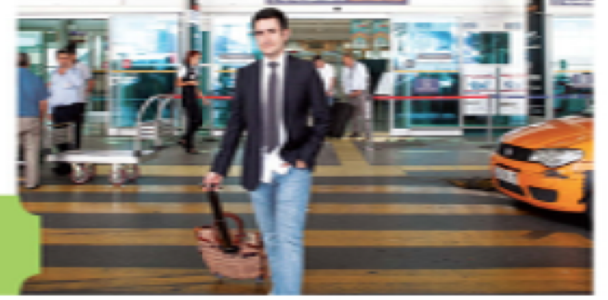
Hemşireler hastalara iğne vururlar.

dur- > -ur

Trafikte kırmızı ışıktadır, yeşil ışıktadır geçeriz.

gel- > -ir

Dayım yurt dışından bizi her yaz ziyarete gelir.

gör- > -ür

Köpekler bazı renkleri insanlardan farklı görür.

kal- > -ır

Yeğenim her hafta sonu bizde kalır.

bul- > -ur

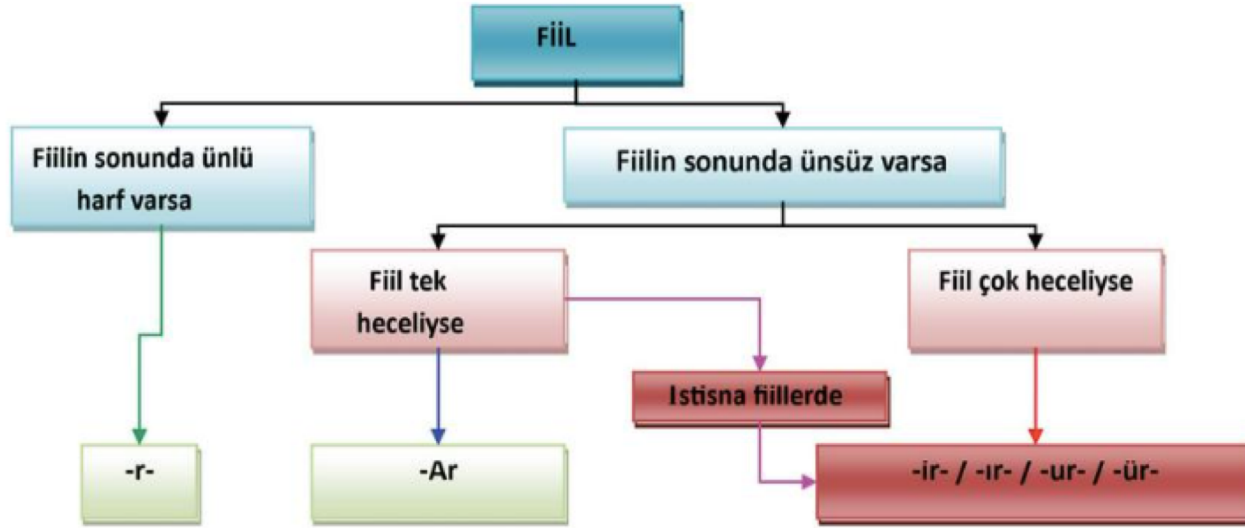

İnsan sora sora her adresi bulur.

bil- > -ir

Öğretmenimiz her şeyi bilir.

“

NOT: İstisna fiiller:

al-ır bil-ir bul-ur dur-ur gel-ir gör-ür kal-ır
ol-ur öl-ür san-ır var-ır ver-ir vur-ur

”

	Olumlu	Olumsuz	Olumlu Soru	Olumsuz Soru
Ben	konuşurum	konuşmam	konuşur muyum	konuşmaz mıyım
Sen	konuşursun	konuşmazsın	konuşur musun	konuşmaz mısın
O	konuşur	konuşmaz	konuşur mu	konuşmaz mı
Biz	konuşuruz	konuşmayız	konuşur muyuz	konuşmaz mıyız
Siz	konuşursunuz	konuşmazsınız	konuşur musunuz	konuşmaz mısınız
Onlar	konuşur(lar)	konuşmaz(lar)	konuşur(lar) mı	konuşmaz(lar) mı

Örnek:

Ben her zaman spor yaparım.

Ahmet asla sigara içmez.

Akşamları erken uyur musun?

Siz çay içmez misiniz?

Güneş batından batar.

Kediler sütü sever.

Kapıyı ben açarım.

Telefona ben bakarım.